

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē 18.9.2008
COM(2008) 567 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

**Eiropas Parlamentam un Padomei par ES Narkomānijas apkarošanas rīcības plānu
2009.–2012. gadam**

{SEC(2008) 2455}
{SEC(2008) 2454}
{SEC(2008) 2456}

Ievads

Narkotikas ir Eiropas iedzīvotāju nozīmīga problēma un liels drauds Eiropas sabiedrības drošībai un veselībai.

Eiropadome 2004. gada decembrī vienbalsīgi atbalstīja ES Narkomānijas apkarošanas stratēģiju 2005.–2012. gadam¹, kuras mērķis ir panākt augstu aizsardzības, labklājības un sociālās kohēzijas līmeni, novēršot un samazinot narkotiku lietošanu.

Stratēģijas pieņemšana vien jau deva skaidru signālu, ka politiskās bažas par narkotikām visā Eiropas Savienībā ir lielākas par dalībvalstu starpā pastāvošajām atšķirībām attiecībā uz pieeju. Tā apstiprināja, ka dalībvalstis atbalsta vienus un tos pašus pamatprincipus: ka jābūt līdzsvarotai pieejai attiecībā uz narkotiku piedāvājuma un pieprasījuma samazināšanu, ka tai jāpamatojas uz ticamiem datiem par problēmas būtību un apmēru, uz cilvēka pamattiesību un cilvēka cieņas ievērošanu, kā arī arvien vairāk uz saskaņotu un pārrobežu tiesībaizsardzību, kuras nolūks ir apkarot narkotiku nelegālos tirgotājus un organizēto noziedzību.

Narkomānijas apkarošanas stratēģija arī nodrošina satvaru diviem secīgiem četru gadu rīcības plāniem. Pirmajā **rīcības plānā (2005.–2008. gadam)**² bija paredzēti vairāk nekā 80 pasākumi, lai palīdzētu saskaņot valdības iejaukšanās galvenās jomas nelegālo narkotiku jomā, aptverot sabiedrības veselību, tiesībaizsardzību, muitu, krimināltiesības un ārējās attiecības. Lai gan īstenošana bieži vien ir dalībvalstu pienākums, Komisija aktīvi iesaistās notiekošā darba veicināšanā un novērtēšanā papildus tādu narkotiku apkarošanas jomas tiesību aktu pārraudzībai kā Padomes Pamatlēmums 2004/757/TI par nelegālo narkotiku tirdzniecību, par kuru Komisija ziņos 2009. gada vidū. Turklāt, vadoties pēc pēdējo četru gadu laikā gūtās pieredzes, Komisija tagad ierosina otru rīcības plānu (2009.–2012. gadam), ko Padomei būtu jāatbalsta.

Kas līdz šim ir sasniegts ar pašreizējo narkomānijas apkarošanas rīcības plānu?

Pašreizējā plānā kā galvenais mērķis ir noteikts:

‘... ievērojami samazināt narkotiku izplatību iedzīvotāju vidū un mazināt sociālo postu un kaitējumu veselībai, ko izraisa nelegālo narkotiku lietošana un tirdzniecība’.

Pievienotais novērtējuma ziņojums³ ir Komisijas, dalībvalstu, Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra (ENNUC), Eiropola un Pilsoniskās sabiedrības forumā pārstāvēto Eiropas NVO tīklu kopīga darba rezultāts. Tas ir šobrīd visplašākais novērtējums par ES politikas īstenošanu narkotiku jomā, un tajā norādīts, ka pašreizējā plāna mērķi ir daļēji sasniegti.

- Narkotiku lietošana ES vēl joprojām notiek lielos apmēros. Pieejamie dati liecina, ka heroīna, kanabisa un sintētisko narkotiku lietošana ir stabilizējusies vai samazinās, bet kokaīna lietošana vairākās dalībvalstīs palielinās. To cilvēku kopskaits ES, kas lieto narkotikas vai kaut kad ir tās lietojuši („dzīves laikā”), tiek lēsts ap 70 miljoniem saistībā

¹ CORDROGUE 77, 22.11.2004.

² OV C 168, 8.7.2005.

³ Komisijas dienestu darba dokuments ir pievienots 1. pielikumā.

ar kanabisu, vismaz 12 miljoniem cilvēku saistībā ar kokaīnu, 9,5 miljoniem saistībā ar ekstazī un 11 miljoniem cilvēku saistībā ar amfetamīniem, un ir zināms, ka vismaz pusmiljons cilvēku saņem aizstājējterapiju tādām narkotikām kā heroīns⁴.

- Kaut gan nav iemesla pašapmierinātībai, pieejamie dati par salīdzināmām valstīm citur pasaulē norāda, ka kanabisa, kokaīna un amfetamīnu patēriņš ES ir krietni zemāks nekā, piemēram, ASV. Tas pats attiecas uz reģistrētiem *HIV* infekciju gadījumiem, kas saistīti ar intravenozo narkotiku lietošanu.
- Novērtējums arī parāda, ka dalībvalstu politikā narkotiku jomā notiek konverģence un ir tendence izmantot rīcības plānus valsts politikas atbalstam.
- Pierādījumi līdz šim liecina, ka ES spēj veiksmīgi vismaz iegrožot sarežģīto sociālo parādību – sabiedrībā plaši izplatīto narkotisko vielu lietošanu un to pārmērīgu lietošanu, un ka tā arvien vairāk velta galveno uzmanību pasākumiem, lai pievērstos postam, ko narkotikas nodara personām un sabiedrībai. Svarīgi pieminēt, ka ES to ir izdarījusi, neskatoties uz to, ka pārskata periodā pasaules nelegālā opiātu ražošana strauji palielinājās un ES kļuva par mērķi nepieredzēti lielai kokaīna daudzuma ieviešanai. Ņemot vērā šādu krasi pieaugušu piedāvājumu, ES panākumi problēmas risināšanā ir vērtējami daudz pozitīvāk.
- Starptautiskās sadarbības ziņā ES nostājas starptautiskajos forumos narkotiku jomā, piemēram, ANO Narkotisko vielu komisijā (*CND*), pašreiz tiek labāk koordinētas. Turklāt ES integrētā un līdzsvarotā pieeja narkotiku jautājumiem arvien vairāk kalpo kā paraugs citām valstīm visā pasaulē.

Pašreizējais rīcības plāns (2005.–2008. gads) ir vērienīgs pasākums. Kaut gan daudzās jomās ir gūti panākumi, ir konstatēti arī trūkumi.

Vairākās jomās joprojām saglabājas politikas saskaņošanas problēmas, un pat ja informācijas kvalitāte par ES situāciju attiecībā uz narkotiku lietošanu, narkomānijas profilaksi un ārstēšanu ir pastāvīgi uzlabojusies, zināšanas joprojām ir nepilnīgas: pastāvīgi trūkst ticamu datu par narkotiku piedāvājumu, kā arī par tādas palīdzības apjomu un rezultātiem, ko trešām valstīm sniedz saistībā ar narkotiku apkarošanu.

Kā palielināt visas sabiedrības apņemšanos samazināt narkotiku lietošanu

Ir skaidrs, ka ES jādara vairāk, lai samazinātu narkotiku lietošanas izraisīto sociālo un veselības problēmu ietekmi. Ja miljoniem eiropiešu kādā posmā ir lietojuši narkotikas vai tās šobrīd lieto, pastāv plaša starp sabiedrisko kārtību un sabiedrības uzvedību, ko neviena sabiedrība nevar atļauties ignorēt.

Ir pierādījumi, kas norāda uz to, ka viena no (izmaksu ziņā) lietderīgākajām pieejām narkotiku lietošanas jautājuma risināšanai ir narkomānijas novēršanas, ārstēšanas, kaitējuma samazināšanas un tiesībsardzības jomā iesaistīto valsts dienestu kopīga sadarbība partnerībā ar brīvprātīgo organizācijām un pakalpojumu sniedzējiem. Citiem vārdiem, alianse starp iedzīvotājiem un iestādēm, ko tie radījuši un kas radīta to labā.

⁴ ENNUC 2007. gada pārskats.

Ir laiks Eiropas iedzīvotājus izvirzīt šīs jomas politikas uzmanības centrā un panākt lielāku Eiropas iedzīvotāju iesaistīšanos. Kā pirmo soli 2006. gadā Komisija palīdzēja izveidot Eiropas Pilsoniskās sabiedrības forumu narkomānijas jautājumos. Lai atbalstītu ES Narkomānijas apkarošanas rīcības plāna īstenošanu, Komisija turpmākā rīcības plāna darbības laikā apsvērs veidus, kā mobilizēt visus tos, kas vēlas piedalīties, oficiāli apņēmoties darīt visu nepieciešamo savā līmenī un ar sev pieejamajiem līdzekļiem, lai samazinātu kaitējumu, ko cilvēkiem nodara narkotikas. Šajā saistībā viena ideja ir definēt „Eiropas aliansi narkomānijas jomā”. Tās būtu publiskas saistības, ko jebkurš iedzīvotājs vai iedzīvotāju grupa varētu uzņemties, lai veicinātu informētību par narkotiku lietošanas riskiem un atbalstītu labāko praksi šajā jomā.

Ceļā uz jaunu Narkomānijas apkarošanas rīcības plānu 2009.-2012. gadam

ES Narkomānijas apkarošanas stratēģijā analizēta sarežģīta parādība, kurai nepieciešama ilgtermiņa pieeja, lai īstenotu pārmaiņas. Tās pamatā ir narkomānijas apkarošanas politikas divas galvenās dimensijas – ***narkotiku pieprasījuma samazināšana*** un ***narkotiku piedāvājuma samazināšana***, ko papildina trīs pārnozaru tēmas – ***saskaņošana, starptautiskā sadarbība*** un ***informācija, pētniecība un novērtēšana***.

Stratēģijas atbalstam Komisija ierosina jaunu Narkomānijas apkarošanas rīcības plānu (2009.–2012. gadam), kura pamatā ir pašreizējā sistēma, kā arī pēdējo četrus laikus gūtā pieredze. Tajā noteiktas šādas prioritātes:

1. Pieprasījuma pēc narkotikām samazināšana un sabiedrības informētības palielināšana

Mums ir vēl vairāk jāuzlabo to pasākumu efektivitāte, kas paredzēti narkotiku lietošanas un to seku samazināšanai. Tas ietver īpašas uzmanības pievēršanu neaizsargātajām grupām un vairāku narkotiku vienlaicīgas lietošanas (kombinēta nelegālo un legālo vielu, jo īpaši alkohola, lietošana) novēršanu.

2. Eiropas iedzīvotāju aktīvas līdzdalības mobilizēšana

Komisija ierosina uzsākt apspriežu procesu ar dalībvalstīm un Eiropas pilsonisko sabiedrību, lai pieņemtu Eiropas iedzīvotāju aliansi narkomānijas jomā. Šādā aliansē būtu jāiekļauj apņemšanās un principu kopums, lai vadītu iedzīvotājus, risinot ar narkotikām saistītus jautājumus, ja šādi jautājumi kļūst aktuāli viņu tiešajā vidē. Tai būtu jābūt saderīgai ar valstu tiesību aktiem un mītu un tai būtu jānodrošina, ka pozitīvai rīcībai un pašrealizācijai tiek piešķirta sava nozīme vispārējos centienos veidot drošāku un veselīgāku sabiedrību.

3. Narkotiku piedāvājuma samazināšana

Mums ir nepieciešama efektīvāka tiesībsardzība ES līmenī, lai apkarotu narkotiku ražošanu un nelegālo tirdzniecību, pilnā mērā izmantojot Eiropas un citu ES struktūru kapacitāti un pamatojoties uz tādu pieeju, kuras pamatā ir izlūkdati. Būtu jāatbalsta saskaņotākas darbības, izmantojot reģionālās drošības struktūras.

4. Starptautiskās sadarbības uzlabošana

ES, kas ir pasaules galvenā donore cīņā pret narkomāniju un centienos rast ilgtspējīgākus risinājumus narkotiku audzēšanai, efektivitātei nāktu par labu valstu un Kopienas politikas labāka koordinācija.

5. Problēmas izpratnes uzlabošana

Mums ir jāvairo mūsu zināšanas par visiem narkotiku lietošanas aspektiem, izmantojot vairāk un labāk koordinētu pētniecību un informāciju, tostarp datus par noziegumiem, kas saistīti ar narkotikām, un par to, kā darbojas nelegālo narkotiku piedāvājuma tirgus.

Turpmāk minētais rīcības plāns ir iecerēts kā struktūra, lai īstenotu šīs prioritātes un vajadzības gadījumā piešķirtu Eiropas dimensiju.

I. KOORDINĀCIJA**Galvenā prioritāte: efektīvāka politikas izstrāde un īstenošana**

Mērķis	Darbība	Grafiks	Atbildīgā persona	Rādītāji
1. Nodrošināt, ka valstu politikā un ES pieejā trešām valstīm, kā arī starptautiskajos forumos, ir atspoguļota līdzsvarota un integrēta pieeja, kurā pienācīgi ņemtas vērā pamattiesības	1. Dalībvalstis un ES iestādes efektīvi koordinē narkomānijas apkarošanas politiku, lai atspoguļotu ES Narkomānijas apkarošanas stratēģijas 2005.–2012. gadam un šā rīcības plāna mērķus	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija Padome	ES Narkomānijas apkarošanas stratēģijas un rīcības plānu mērķi ir iekļauti valstu politikā Narkomānijas apkarošanas politika ES līmenī atspoguļo Narkomānijas apkarošanas stratēģijas mērķus
2. Nodrošināt efektīvu koordināciju ES līmenī	2. Padomes Narkotiku jautājumu horizontālā darba grupa (<i>HDG</i>) uzņemas aktīvu lomu, īstenojot savas koordinācijas pilnvaras	Pastāvīgi	Padome	Attiecīgās Padomes darba grupas ⁵ informē/aktīvi iesaista <i>HDG</i> un otrādi
	3. Komisija un Padome nodrošina saskaņību starp iekšējiem un ārējiem aspektiem iesaistei narkomānijas apkarošanas politikā	2011. g.	Komisija Padome	Īstenota saskaņa starp narkomānijas apkarošanas iekšējo un ārējo politiku
	4. Padome pēta narkomānijas problēmas situāciju reizi gadā, pamatojoties uz Komisijas gada progresa pārskatu, kā arī attiecīgajiem ENNUC un Eiropola gada ziņojumiem	Pastāvīgi	Padome Komisija ENNUC Eiropols	Padomes secinājumi
3. Nodrošināt efektīvu koordināciju valstu līmenī	5. Prezidentūra regulāri sasauca valstu narkotiku apkarošanas pasākumu koordinatoru vai viņiem līdzvērtīgu amatpersonu sanāksmes, lai virzītu koordināciju konkrētos un steidzamos	Divreiz gadā	Prezidentūra Dalībvalstis	Efektīvi ietekmē politikas koordināciju

⁵ Šīs Padomes darba grupas ietver policijas un muitas sadarbības darba grupas, daudzdisciplīnu darba grupu organizētās noziedzības jautājumos, darba grupu veselības jautājumos, darba grupas ārlietu jautājumos un darba grupu ekonomikas jautājumos.

	jautājumos, kam nepieciešama tūlītēja rīcība			
	6. Dalībvalstis pārbauda starpministriju sadarbību narkotiku jautājumos, lai nodrošinātu, ka ES līmenī tiek iesniegtas saskaņotas nostājas un ka ES rīcības plāna mērķi tiek nodoti visefektīvākajam īstenošanas līmenim	Pastāvīgi	Dalībvalstis Padome	Dalībvalstu ieguldījums HDG un citās darba grupās ir saskanīgs
4. Nodrošināt pilsoniskās sabiedrības līdzdalību narkomānijas apkarošanas politikā	7. Komisija vismaz reizi gadā lūdz Pilsoniskās sabiedrības forumam narkotiku jautājumos sniegt atsauksmes par narkomānijas apkarošanas politiku	Pastāvīgi	Komisija	Forums organizē sanāksmes vismaz vienu reizi gadā Komisija ziņo par rezultātiem HDG
	8. Dalībvalstis iesaista pilsonisko sabiedrību visos attiecīgajos narkomānijas apkarošanas politikas līmeņos atbilstoši valsts praksei, pamatojoties uz Eiropas aliansi narkomānijas jomā, kas radīta, lai mobilizētu pilsonisko sabiedrību un publisko sektoru informētības veicināšanas kampaņā par narkotiku lietošanas riskiem	Pastāvīgi	Komisija Dalībvalstis	Pilsoniskā sabiedrība piedalās valsts dialogā Saņemtais pilsoniskās sabiedrības ieguldījums Plašs atbalsts aliansei

II. PIEPRASĪJUMA SAMAZINĀŠANA

Galvenā prioritāte: narkotiku lietošanas un to seku samazināšanas pasākumu kvalitātes un efektivitātes uzlabošana, īpaši attiecībā uz neaizsargātākajām grupām

Mērķis	Darbība	Grafiks	Atbildīgā persona	Rādītājs
5. Novērst narkotiku lietošanu un ar to saistītos riskus	9. Sistemātiski padarīt pieejamas izvērtētas vispārējās profilakses stratēģijas dažādās vidēs (piemēram, skolās, darba vietās un cietumos). Profilaksei jāaptver arī vairāku narkotiku vienlaicīga lietošana (kombinēta nelegālo un legālo vielu, jo īpaši alkohola, lietošana), kā arī auto vadīšana narkotiku reibumā	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Izvērtētu programmu un visaptverošu stratēģiju palielināta pieejamība dalībvalstīs Narkomānijas izplatība jauniešu vidū un uztvere par vienaudžu narkomāniju
	10. Īstenot mērķprogrammas, lai novērstu vai aizkavētu narkotiku lietošanas pirmo reizi, izmantojot izvērtētas un inovatīvas intervences	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Izvērtētu programmu, kuru mērķis ir pirmās lietošanas novēršana, palielināta pieejamība dalībvalstīs

				Narkomānijas izplatība jauniešu vidū Vecums, kad narkotikas pirmo reizi lietotas
6. Novērst smago narkomāniju, tostarp narkotiku intravenozo lietošanu, ar mērķtiecīgas profilakses palīdzību	11. Vēl vairāk izstrādāt agrīnās noteikšanas un intervences metodes un ar agrīnās noteikšanas un intervences palīdzību īstenot izvērtētu selektīvu profilaksi neaizsargātajām grupām, kurām pastāv augsts smagas narkomānijas izveidošanās risks	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Pamatdatu izveide par smago narkomāniju Smagās narkomānijas tendences Rezultātu ziņā izvērtētu, mērķtiecīgu profilakses programmu palielināta pieejamība dalībvalstīs
	12. Vēl vairāk izstrādāt un īstenot izvērtētu profilaksi konkrētām augsta riska (vairākas narkotikas vienlaikus lietojošu) narkomānu grupām, kas riskē pāriet smagā narkomānijā, piedāvājot atvieglotu piekļuvi konsultācijām, problemātiskas uzvedības iegrožošanai un īsai intervencei	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Pamatdatu izveide par smago narkomāniju Smagās narkomānijas tendences Rezultātu ziņā izvērtētu, mērķtiecīgu profilakses programmu palielināta pieejamība dalībvalstīs
7. Palielināt narkomānijas ārstēšanas un rehabilitācijas efektivitāti, uzlabojot pakalpojumu pieejamību, piekļuvi tiem un to kvalitāti	13. Vēl vairāk izstrādāt un īstenot uz pierādījumiem balstītus narkomānijas ārstēšanas risinājumus, aptverot dažādas psihosociālas un farmakoloģiskas pieejas, kas atbilst narkotiku lietotāju vajadzībām (tostarp attiecīgās ārstēšanas pielāgošana jaunām narkotikām vai jauniem lietošanas veidiem)	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Jaunas ārstēšanas pieprasījuma un ārstēšanas rezultātu saglabāšanas tendences Dažādotas un uz pierādījumiem balstītas ārstēšanas palielināta pieejamība dalībvalstīs
	14. Izstrādāt un īstenot rehabilitācijas un sociālās reintegrācijas politiku un pakalpojumus, pamatojoties uz labāko praksi, kuri novērstu recidīvus un samazinātu sociālo izstumtību un stigmatizāciju	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Rehabilitācijas un reintegrācijas programmu palielināta pieejamība dalībvalstīs
	15. Potenciālajām mērķgrupām reklamēt ārstēšanas un	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Informēšanas stratēģiju esība

	rehabilitācijas pakalpojumu pastāvēšanu valsts, reģionālā un vietējā līmenī			dalībvalstīs Pieejamo pakalpojumu publiskais reģistrs (piem., interneta portāls)
8. Uzlabot narkotiku pieprasījuma samazināšanas pasākumu kvalitāti un efektivitāti, ņemot vērā narkotiku lietotāju īpašās vajadzības atbilstoši viņu dzimumam, kultūras tradīcijām, vecumu utt.	16. Izstrādāt, īstenot un apmainīties ar labas prakses pamatnostādņem / kvalitātes standartiem attiecībā uz profilaksi, ārstēšanu, kaitējuma samazināšanu un rehabilitācijas intervencēm un pakalpojumiem	2009.– 2012. g.	Dalībvalstis Komisija ENNUC	Attiecīgu pamatnostādņu un/vai kvalitātes standartu esība Pamatnostādņu un/vai standartu īstenošanas līmenis
	17. Izveidot ES vienprātību par kvalitātes standartiem un profilakses, ārstēšanas, kaitējuma samazināšanas un rehabilitācijas intervenču un pakalpojumu etaloniem, ņemot vērā konkrētu grupu vajadzības	2012. g.	Dalībvalstis Padome Komisija ENNUC	Ierosināts ES vienprātības dokuments un veikti pēcpasākumi
	18. Dalībvalstis veic aptauju par profilakses, ārstēšanas, kaitējuma samazināšanas un rehabilitācijas pakalpojumu pieejamību un efektivitāti, reaģējot uz konkrētām vajadzībām. Komisija ar ENNUC atbalstu izstrādā metodisko sistēmu šāda veida aptaujai	2012. g.	Dalībvalstis Padome Komisija ENNUC	Dalībvalstu skaits, kas ir pabeigušas aptauju
9. Nodrošināt piekļuvi veselības aprūpei cietumos esošiem narkotiku lietotājiem, lai novērstu un samazinātu ar veselību saistītu kaitējumu, kas rodas narkotiku pārmērīgas lietošanas rezultātā	19. Izstrādāt un īstenot profilakses, ārstēšanas, kaitējuma samazināšanas un reintegrācijas pakalpojumus personām cietumos, kas būtu līdzvērtīgi pakalpojumiem, kas pieejami ārpus cietuma. Īpaši jāuzsver tālāka aprūpe pēc atbrīvošanas no cietuma	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Narkomānijas apkarošanas politika, kas īstenota tieši tāpēc, lai nodrošinātu narkomānijas apkarošanas pakalpojumus cietumos, kā arī bijušo cietumnieku tālāku aprūpi
	20. Dalībvalstis atbalsta un īsteno cietuma apstākļos rādītājus, lai uzraudzītu narkotiku lietošanu, ar narkomāniju saistītās veselības problēmas un narkomānijas apkarošanas pakalpojumu nodrošināšanu, pamatojoties uz Komisijas izstrādāto metodisko sistēmu ar ENNUC atbalstu	Pastāvīgi	Dalībvalstis Padome Komisija ENNUC	Ar narkomāniju saistīto veselības problēmu samazināšanās cietumos

<p>10. Nodrošināt piekļuvi kaitējuma samazināšanas pakalpojumiem, lai samazinātu HIV/AIDS, C hepatīta un citu ar narkotikām saistītu un ar asinīm pārnēsātu infekcijas slimību izplatīšanos un samazinātu ar narkomāniju saistītu nāves gadījumu skaitu ES</p>	<p>21. Sistemātiski nodrošināt piekļuvi kaitējuma samazināšanas pakalpojumiem un uzlabot to apjomu, kas ir narkotiku pieprasījuma samazināšanas neatņemama sastāvdaļa, pilnā mērā izmantojot intervences ar pierādītu efektivitāti, ja tādas ir pieejamas⁶</p>	<p>Pastāvīgi</p>	<p>Dalībvalstis</p>	<p>Komisija ziņo par progresu</p> <p>Ar narkomāniju saistītu infekcijas slimību samazināšanās</p> <p>Ar narkomāniju saistītu nāves gadījumu skaita samazināšanās</p> <p>Uzlabots kaitējuma samazināšanas pakalpojumu apjoms</p>
---	--	------------------	---------------------	---

⁶ Šā pasākuma pamatā ir Padomes ieteikums (2003/488/EK) par narkotiku atkarības radītā veselības kaitējuma novēršanu un samazināšanu.

III. PIEDĀVĀJUMA SAMAZINĀŠANA

Galvenā prioritāte: tiesībsardzības efektivitātes narkomānijas jomā ES līmenī izmērāms uzlabojums. Eiropols, *Eurojust* un citas ES struktūras pilnā mērā pilda savas attiecīgās funkcijas, kam tās izveidotas, efektivitātes, ES saderības ar valstu iniciatīvām, ES iekšējās koordinācijas un apjomradītu ietaupījumu labā.

Mērķis	Darbība	Grafiks	Atbildīgā persona	Rādītājs
11. Uzlabot efektīvas tiesībsardzības sadarbību ES, lai apkarotu narkotiku ražošanu un nelegālu tirdzniecību	22. Mērķtiecīgi pievērsties tām kriminālajām organizācijām, kas rada visnopietnākos draudus, pilnā mērā izmantojot Eiropas kriminālizlūkošanas modeļa (<i>ECIM</i>) uz izlūkdatiem balstīto koncepciju un šā modeļa galvenās sastāvdaļas	Pastāvīgi	Dalībvalstis Eiropols <i>Eurojust</i> Padome	Kriminālo organizāciju skaits, kam dalībvalstis mērķtiecīgi pievērsušas uzmanību
	23. Palielināt daudznozaru tiesībsardzības operāciju skaitu, vajadzības gadījumā iesaistot Eiropolu, kā arī policijas, muitas un robežkontroles dienestus, izmantojot kopējas izmeklēšanas grupas un kopīgas muitas operācijas	Pastāvīgi	Dalībvalstis Eiropols <i>Eurojust</i>	Ar narkotikām saistītu kopīgu izmeklēšanas grupu / kopīgu muitas operāciju skaita palielināšanās Novērtējuma ziņojums par gūtajiem rezultātiem
	24. Uzlabot to izlūkdatu kvalitāti, ko Eiropola valsts nodaļas sniedz Eiropola Narkotiku nodaļai, ar lielāku uzsvāru uz organizētās noziedzības augstāko līmeni	Pastāvīgi	Dalībvalstis Eiropols	Saņemtās informācijas un izlūkdatu konsekvence, nozīmība un kvalitāte
	25. Pilnā mērā izmantot <i>COSPOL</i> ⁷ projektus (heroīns, kokaīns, sintētiskās narkotikas), kas saistīti ar Eiropola projektiem narkotiku jomā, tostarp saskaņotu analīzi, izmantojot analīzes darba datnes (<i>AWF</i>)	Pastāvīgi	Dalībvalstis Padome Eiropols	Nosakāmu darbības rezultātu pieaugums

⁷

Vispārējā operatīvā stratēģiskā plānošana policijai.

	26. Eiropas Policijas koledža (<i>CEPOL</i>) ⁸ nodrošina attiecīgu padziļinātu apmācību vecākajiem policijas un muitas ierēdņiem, kā arī sadarbības koordinatoriem trešās valstīs ar valstu policijas mācību koledžu starpniecību	Pastāvīgi	<i>CEPOL</i> Dalībvalstis	Izstrādāta mācību programma tiesībsardzībai narkotiku jomā Attiecīga papildu apmācība iekļauta <i>CEPOL AWP</i> Mācību kursu skaits Apmācīto ierēdņu skaits
	27. Sistemātiskāk izmantot dalībvalstu sadarbības koordinatorus trešās valstīs informācijas un izlūkdatu apmaiņas nolūkā starp dalībvalstu tiesībsardzības aģentūrām un vajadzības gadījumā Eiropolu	Pastāvīgi	Dalībvalstis Eiropols	Starptautiskās operatīvās tiesībsardzības sadarbības pieaugums
12. Ātri un efektīvi reaģēt uz jauniem draudiem (piem., jaunas narkotikas, jauni narkotiku ceļi)	28. Izveidot, ja vajadzīgs, reģionālās drošības struktūras (piem., <i>MAOC-N</i> , Baltijas jūras darba grupa), lai apkarotu jaunus draudus ar saskaņotas operatīvas rīcības palīdzību. Šādai rīcībai jābūt saderīgai ar spēkā esošo juridisko un operatīvo kārtību ES līmenī, un tās pamatā jābūt konkrētu draudu novērtējumiem (skatīt arī 42. darbību)	Pastāvīgi	Dalībvalstis Padome Eiropols	Savlaicīga operatīvā rīcība, ieviešot pasākumus, lai profilaktiski novērstu risku un samazinātu draudus Izjauktu krimināldarbību skaita pieaugums (konfiskācijas, nelegālās tirdzniecības darbības maiņa)
	29. ES pievēršas saskaņotiem un kopīgiem centieniem to dalībvalstu starpā, kas visvairāk cieš no konkrētu narkotiku ražošanas / nelegālās tirdzniecības, vajadzības gadījumā sadarbojoties ar Eiropolu	Pastāvīgi	Dalībvalstis Eiropols Padome	Dalībvalstu īstenoto pasākumu darbības un stratēģiskie rezultāti
13. Samazināt sintētisko narkotiku izgatavošanu un piedāvājumu	30. Dalībvalstis aktīvi uztur tiesībsardzības sadarbību / kopīgas operācijas šajā jomā un dalās izlūkdatos un labākajā praksē. Optimāli tiek izmantots Eiropola projekts <i>SYNERGY</i> un saistītā <i>COSPOL</i> iniciatīva	Pastāvīgi	Dalībvalstis Eiropols Padome	Uzsāktu / pabeigtu kopīgu projektu skaita pieaugums Likvidētu ražotņu skaita pieaugums, par kurām ziņots

⁸

Eiropas Policijas koledža; Padomes Lēmums 2005/681/TI.

				<i>EILCS</i> Izstrādāto <i>SYNERGY</i> ziņojumu skaits
	31. Pieņemt un īstenot sistēmu visā ES sintētisko narkotiku tiesu medicīnas profilēšanai, pamatojoties uz pieredzi, kas gūta tādos projektos kā <i>SYNERGY</i> un <i>CHAIN</i> , uz Eiropola un Komisijas Kopīgā pētniecības centra struktūru un zināšanām, kā arī uz pastāvīgām dalībvalstu tiesībsardzības darbībām un pieredzi šajā jomā	2012. g.	Komisija Eiropols Dalībvalstis	Sistēma ir ieviesta un darbojas
14. Samazināt to ķīmisko prekursoru novirzīšanu un nelegālu tirdzniecību ES, ko izmanto nelegālo narkotiku izgatavošanai, jo īpaši sintētisko narkotiku prekursorus	32. ES saglabā skaidru un vienotu nostāju šajā jautājumā starptautiskā līmenī un ANO, pamatojoties uz spēkā esošajiem tiesību aktiem un sadarbības praksi ar privāto sektoru	Pastāvīgi	Komisija Padome Dalībvalstis	Efektīva saskaņošana, izmantojot attiecīgās Padomes komitejas Kopīgas ES nostājas starptautiskajos forumos
	33. Muitas dienesti iekļauj prekursoru kontroli stratēģiskā līmenī, uzlabojot robežkontroles pārvaldes efektivitāti, un ciešāk koordinē rīcību ar citām tiesībsardzības aģentūrām, kas iesaistītas pret narkotikām vērstās operācijās (abpusējs atbalsts)	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Prekursoru kontroles, konstatēšanas, konfiscēšanas un profilēšanas situācijas uzlabošanās salīdzinājumā ar 2008. gadu
	34. ES pilnā mērā atbalsta starptautisko operatīvo sadarbību – piemēram, <i>INCB</i> vadītos projektus <i>PRISM</i> un <i>COHESION</i> , – kuras mērķis ir nepieļaut narkotiku prekursoru novirzīšanu	Pastāvīgi	Komisija Dalībvalstis	Apturēto un/vai konfiscēto kravu skaita pieaugums
	35. Novērtēt ES narkotiku prekursoru kontroles tiesību aktus un to īstenošanu	2010. g.	Komisija Dalībvalstis	Novērtējums pabeigts
	36. ES, ja iespējams, izstrādā sadarbības pasākumus ar galvenajām identificētajām sintētisko narkotiku prekursoru izcelsmes valstīm	Pastāvīgi	Komisija	Panāktas vienošanās No attiecīgajām valstīm samazinās narkotiku prekursoru nelegālie sūtījumi
15. Samazināt narkotiku ražošanā un nelegālā tirdzniecībā iesaistītās organizētās noziedzības	37. Veicināt ar narkotikām saistītu noziegumu rezultātā gūto ienākumu konfiskāciju un atgūšanu visā ES, stiprinot politiku	2012. g.	Dalībvalstis Komisija	Pieņemts Komisijas paziņojums

ietekmi uz sabiedrību	attiecībā uz konfiskācijām un līdzekļu atgūšanu ES un valsts līmenī		Padome Eiropas Parlaments	Ierosināti un pieņemti juridiski dokumenti Atsavināto līdzekļu novērtējumi
	38. Atbalstīt efektīvu līdzekļu atgūšanas biroju izveidi dalībvalstīs ar neformālas struktūras palīdzību. Atbalstīt izmeklēšanas, izmantojot Eiropas Kriminālo līdzekļu biroju	Pastāvīgi	Komisija Dalībvalstis Eiropas	Struktūra izveidota un darbojas efektīvi Ar līdzekļu izsekošanu un identifikāciju saistīto atbalstīto izmeklēšanu skaita pieaugums Naudas un citu konfiscēto līdzekļu apmēra un vērtības pieaugums

IV. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Galvenā prioritāte: uzlabot ES sadarbības efektivitāti ar trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām narkotiku jomā, ciešāk koordinējot politiku ES iekšienē. Veicināt Eiropas līdzsvarotās pieejas narkotiku problēmai konsekvētu izplatīšanu visā pasaulē

Mērķis	Darbība	Grafiks	Atbildīgā persona	Rādītājs
16. Sistemātiski pēc vajadzības iekļaut ES narkomānijas apkarošanas politikas jautājumus attiecībās ar trešām valstīm un reģioniem un plašākā attīstības un drošības darba kārtībā, un darīt to, pamatojoties uz stratēģisku plānošanu un sadarbību visu iesaistīto dalībnieku starpā	39. Nodrošināt, ka ES attiecībās ar trešām valstīm atspoguļojas ES Narkomānijas apkarošanas stratēģijas un rīcības plānu mērķi, pamatojoties uz kopīgas atbildības principu un pienācīgi ņemot vērā cilvēktiesības	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija	Narkomānijas apkarošanas politikas prioritātes ir arvien vairāk atspoguļotas attiecībās ar trešām valstīm
	40. Uzlabot tādu pašreizējo mehānismu efektivitāti narkotiku jomā kā sadarbības un saskaņošanas mehānisms starp ES un Latīņameriku un Karību jūras reģionu, ES un Andu Īpašais dialogs un "Narkotiku troikas", nosakot konkrētas sadarbības jomas	Pastāvīgi	Padome Komisija	Izveidotas un īstenotas sadarbības iniciatīvas
	41. Atbilstoši ES politiskajiem lēmumiem un stratēģijām un ar	Pastāvīgi	Komisija	Narkomānijas apkarošanas

	dalībvalstu un EK palīdzības programmu atbalstu risināt ar narkotikām saistītus jautājumus ražotājvalstīs un tajās valstīs, kas atrodas blakus (jauniem) nelegālās tirdzniecības ceļiem, izmantojot projektus, kuru mērķis ir samazināt narkotiku pieprasījumu un piedāvājumu un novērst ķīmisko prekursoru novirzīšanu. Palīdzība tiek saistīta ar ES un trešo valstu un reģionu savstarpējiem narkomānijas apkarošanas rīcības plāniem (skatīt 46. un 50. darbību)		Dalībvalstis	prioritātes atspoguļotas finansētajos projektos Finansētajos projektos atspoguļojas līdzsvars starp pieprasījuma un piedāvājuma samazināšanu Izveidotas sinerģijas starp dalībvalstu un EK finansētajām programmām
	42. Pastiprināt reģionālo un starpreģionālo sadarbību, lai samazinātu narkotiku pieprasījumu un piedāvājumu trešās valstīs ar tādu dalībvalstu un EK finanšu programmu atbalsta palīdzību kā, piemēram, attīstības sadarbības instruments un reģionālie stratēģijas dokumenti, stabilitātes instruments un Eiropas kaimiņattiecību politikas instruments	Pastāvīgi	Komisija Dalībvalstis	Izveidotas un īstenotas jaunas starpreģionālās sadarbības iniciatīvas Izveidotas sinerģijas starp dalībvalstu un EK finansētajām programmām Finansēto projektu skaita un kopējā budžeta pieaugums
	43. Veicināt narkotiku audzēšanai alternatīvus iztikas līdzekļus, ievērojot cilvēktiesības, iesaistot vietējās kopienas, ņemot vērā to īpašos apstākļus un vajadzības	Pastāvīgi	Komisija Dalībvalstis	Projektu skaits saskaņā ar ES pieeju par alternatīvo attīstību (9597/06, <i>CORDROGUE</i> 44, 18.5.2006.)
	44. Sadarbības interesēs izveidot uzraudzības mehānismu par ES palīdzību, kas sniegta trešām valstīm saistībā ar narkotiku apkarošanu	Ik gadu	Padome Dalībvalstis Komisija	Mehānisms izveidots Pārskats par EK un dalībvalstu projektiem trešās valstīs, kas saistīti ar narkotiku apkarošanu
	45. Veikt aptauju par EK projektu, kas saistīti ar narkotiku apkarošanu trešās valstīs, darbības jomu un rezultātiem	2010. g.	Komisija	Veikta aptauja

	46. Atjaunināt un īstenot ES Narkomānijas apkarošanas rīcības plānus Centrālāzijas republikām ⁹ ; un Latīņamerikā un Karību jūras reģionā ¹⁰	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija	Prioritātes ir noteiktas Rīcības plānu īstenošanas pakāpe
17. Stiprināt ES koordināciju daudzpusējā kontekstā un veicināt integrētu un līdzsvarotu pieeju	47. Nodrošināt labāku koordināciju un nepārtrauktību starp <i>HDG</i> un dalībvalstu delegācijām Apvienoto Nāciju organizācijas Narkotisko vielu komisijā (<i>CND</i>), ieceļot amatā pastāvīgu sadarbības koordinātoru	2009. g.	Padome Dalībvalstis	Sadarbības koordinators iecelts amatā Pastiprināta sadarbība starp delegācijām Vīnē un <i>HDG</i>
	48. Sagatavot, saskaņot un pieņemt ES kopējās nostājas un kopīgās rezolūcijas <i>CND</i>	Pastāvīgi	Prezidentūra Dalībvalstis Komisija	Kopīgu ES rezolūciju skaits ES kopējās nostājas, ko atbalsta citi reģioni
	49. Iesniegt ES nostāju 52. Narkotisko vielu komisijas augsta līmeņa posmā par <i>UNGASS'98</i> ¹¹ novērtējumu un pēcpasākumiem, atspoguļojot ES narkomānijas apkarošanas politikas pamatprincipus	2009	Padome Dalībvalstis Komisija	ES nostāja atspoguļota ANO politiskajā deklarācijā
18. Atbalstīt kandidātvalstis un stabilizācijas un asociācijas procesa valstis	50. Sniegt vajadzīgo tehnisko un citu palīdzību šīm valstīm, lai iepazīstinātu tās ar ES <i>acquis</i> narkotiku jomā, kā arī palīdzētu tām īstenot vajadzīgos pasākumus, tostarp tos, kas pieņemti narkomānijas apkarošanas rīcības plānā ar Rietumbalkāniem ¹²	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija Padome ENNUC Eiropols	Valstis arvien vairāk ievēro ES <i>acquis</i> Pabeigto projektu skaits un kvalitāte Dialoga un/vai sadarbības ar attiecīgajām ES aģentūrām veicināšana Rīcības plānu īstenošanas

⁹ 12353/02; *CORDROGUE* 78; 25.9.2002.

¹⁰ 7163/1/99; *CORDROGUE* 19; 15.4.1999.; *Port of Spain* deklarācija, 23.5.2007.

¹¹ ANO Ģenerālās Asamblejas Divdesmitās īpašās sanāksmes politiskā deklarācija (rezolūcija S-20/2, pielikums).

¹² 5062/2/03, *CORDROGUE* 3; 3.6.2003.

				pakāpe
19. Uzlabot sadarbību ar Eiropas kaimiņattiecību politikas valstīm	51. Uzlabot dialogu narkotiku jomā ar Eiropas kaimiņattiecību politikas valstīm divpusējā vai reģionālā kontekstā, jo īpaši ar apakškomiteju palīdzību	Pastāvīgi	Dalībvalstis Komisija	Dialoga efektīvs rezultāts
	52. Komisija rosina šīs valstis izmantot Eiropas kaimiņattiecību politikas instrumentu, lai īstenotu EKP rīcības plānu sadaļas attiecībā uz narkomānijas apkarošanu	Pastāvīgi	Komisija	Ar narkotiku apkarošanu saistīto projektu skaits, kas īstenoti EKP instrumenta ietvaros

V. INFORMĀCIJA, PĒTNIECĪBA UN NOVĒRTĒŠANA

Galvenā prioritāte: izpratnes uzlabošana par visiem narkotiku lietošanas aspektiem, lai paplašinātu zināšanu bāzi valsts politikai un palielinātu iedzīvotāju informētību par narkotiku lietošanas sociālajām un veselības sekām, un lai veiktu pētniecību

Mērķis	Darbība	Grafiks	Atbildīgā persona	Rādītājs
20. Paplašināt zināšanu bāzi narkomānijas jomā, veicinot pētniecību	53. Padome un Komisija nosaka turpmākās ES pētniecības prioritātes nelegālo narkotiku jomā un mehānismus, kas vajadzīgi, lai radītu jaunas zināšanas, izstrādātu jaunas pieejas un tehnoloģijas un stiprinātu pētniecības sadarbību ES	2009. g.	Dalībvalstis Komisija ENNUC	Pētniecības prioritātes ir noteiktas Mehānismi noteikti un ieviesti
21. Nodrošināt precīzas un politikai nozīmīgas informācijas apmaiņu nelegālo narkotiku jomā	54. Dalībvalstis turpina nodrošināt <i>Reitox</i> ¹³ valstu koordinācijas centrus (<i>NFP</i>) ar vajadzīgajiem resursiem. Valstu koordinācijas centri sniedz ieguldījumu ENNUC, pamatojoties uz pieņemtajiem standartiem	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Apmaiņa ar datiem, kas nepieciešami uzraudzības un novērtēšanas mērķiem Dalībvalstu <i>Reitox</i> finansējums un citi resursi atbilst prasībām Valstu koordinācijas centri sniedz ieguldījumu, pamatojoties uz pieņemtajiem standartiem
22. Sīkāk izstrādāt instrumentus, lai uzraudzītu situāciju narkotiku jomā un rīcības efektivitāti, reaģējot uz to	55. Vēl vairāk uzlabot un īstenot piecus ENNUC galvenos epidemioloģiskos rādītājus un izstrādāt jaunus rādītājus un pasākumus narkotiku pieprasījuma samazināšanas jomā	2012. g.	Dalībvalstis ENNUC Komisija	Palielināt dalībvalstu atbilstību īstenošanas kritērijiem attiecībā uz galvenajiem rādītājiem Ārstēšanās pieprasījuma un smagas narkomānijas rādītāju ¹⁴ uzlabojums Rādītāji / pasākumi attiecībā uz rehabilitāciju un reintegrāciju

¹³ Réseau Européen d'Information sur les Drogues et les Toxicomanies.

¹⁴ ENNUC rādītājam jāsakrā ar starptautiskajiem standartiem attiecībā uz smago narkomāniju (DSM-V/ICD-10).

	56. Izstrādāt rādītājus politikai nozīmīgu datu vākšanai par nelegālo narkotiku tirgu un tiesībsardzību un izstrādāt stratēģiju šo datu vākšanai	Pastāvīgi	Komisija ENNUC Eiropols Padome Dalībvalstis	Rādītāji ir noteikti Īstenošanas stratēģija ir izstrādāta
	57. Izstrādāt analītiskus instrumentus, lai labāk novērtētu narkomānijas apkarošanas politikas efektivitāti un ietekmi	2010. g.	Komisija ENNUC Dalībvalstis	Analītiskie instrumenti ir izstrādāti Precīzāka narkotiku situācijas analīze
	58. Novērtēt efektivitāti Padomes Lēmumam 2005/387/TI par informācijas apmaiņu, riska novērtējumu un kontroli attiecībā uz jaunām psihoaktīvām vielām	2010. g.	Komisija Padome ENNUC Eiropols EMEA tirgus	Novērtējums iesniegts un iespējamā pēckontrole
	59. Eiropols novērtē dalībvalstu iesniegtos datus un informāciju par noziegumiem	Ik gadu	Dalībvalstis Eiropols	Iesniegto datu kvalitatīvs novērtējums
23. Nodrošināt pastāvīgu narkomānijas apkarošanas politikas novērtēšanu	60. Dalībvalstis regulāri novērtē valsts narkomānijas apkarošanas politiku	Pastāvīgi	Dalībvalstis	Novērtēto narkomānijas apkarošanas politiku skaits
	61. Iesniegt gada progresa pārskatu Padomei un Eiropas Parlamentam par rīcības plāna īstenošanu un vajadzības gadījumā iesniegt pielāgotus / uzlabotus rādītājus un ziņošanas mehānismus uzraudzības un novērtēšanas mērķiem	Ik gadu	Komisija ENNUC Eiropols Dalībvalstis	Gada progresa pārskats iesniegts Attiecīgo rādītāju pieejamība
	62. Veikt ārēju novērtējumu par ES Narkomānijas apkarošanas stratēģijas 2005.–2012. gadam un ES Narkomānijas apkarošanas rīcības plāna 2009.–2012. gadam īstenošanu, kam seko pārdomu periods pirms paveiktā darba kontroles	2012. g.	Komisija Padome Dalībvalstis	Atsevišķu darbību panākumu novērtējums Ietekme uz vispārējo narkotiku situāciju ir zināma

LV

LV